«БЕКІТЕМІН»
Басқарма Төрағасы – Ректор
_____________ А. Сакенов
«01» 09 2023 ж.

УЕ-02-02-01
ЖАЗБАША ЖҰМЫСТАРДЫ ПЛАГИАТҚА ТЕКСЕРУ ЕРЕЖЕСІ

Түркістан, 2023

Бұл құжатты «Халықаралық туризм және меймандостықк университеті» КЕАҚ рұқсатынсыз толық немесе ішінара көшіруге, көбейтуге және таратуға болмайды.

КЕЛІСУ ПАРАҒЫ

ӘЗІРЛЕГЕН:

Сапаны қамтамасыз ету бөлімінің басшысы ______________ А. Ермухамедова
«01» ____09____2023 ж.

КЕЛІСІЛДІ:

Академиялық және ғылыми істер жөніндегі вице-ректор ______________ К. Адилова
«01» ____09____2023 ж.

Әкімшілік бөлімінің басшысы ______________ К. Тубеков
«01» ____09____2023 ж.

Бұл құжатты «Халықаралық туризм және меймандостықк университеті» КЕАҚ рұқсатынсыз толық немесе ішінара көшіруге, көбейтуге және таратуға болмайды.

МАЗМҰНЫ

1	Қолдану саласы	4
2	Нормативтік сілтемелер	4
3	Негізгі ұғымдар, терминдер және анықтамалар	4
4	Жауапкершілік және өкілеттілік	5
5	Жалпы ережелер	5
6	Тексеру жүйесін пайдалану тәртібі	5
7	Өзгерістерді енгізу тәртібі	7
8	Келісу, сақтау және тарату	7
9	Өзгерістерді тіркеу парағы	8
10	Танысу парағы	9

Бұл құжатты «Халықаралық туризм және меймандостықк университеті» КЕАҚ рұқсатынсыз толық немесе ішінара көшіруге, көбейтуге және таратуға болмайды.

1. ҚОЛДАНУ САЛАСЫ

1.1 Жазбаша жұмыстарды плагиатқа тексеру ережесі (бұдан әрі – Ереже) білім беру қызметінің сапасын одан әрі дамыту және жетілдіру және ішкі сапаны қамтамасыз ету жүйесінің сақталуын қамтамасыз ету, «Халықаралық туризм және меймандостық университетінде» КЕАҚ (бұдан әрі – Университет) білім алушылардың жауаптылығы мен дербес талдамалық жұмысқа әзірлік дәрежесін арттыру мақсатында енгізіледі.

1.2 Осы Ереже Білім алушылардың академиялық жұмысында және ПОҚ оқу-әдістемелік және ғылыми еңбектерінде адалдықты қалыптастыратын және академиялық адалдықты қамтамасыз ету талаптарын жүзеге асыру кезінде негізгі құжат болып табылады.

2. НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

2.1 Қазақстан Республикасы 2007 жылғы 27 шілдедегі №319 «Білім туралы» заңы (толықтырулар мен өзгерістерімен).

2.2 «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы №595 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 02.08.2023 №379 бұйрығымен толықтырулар мен өзгертулер енгізілген).

2.3 «Білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарын және оларға сәйкестікті растайтын құжаттардың тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 17 маусымдағы № 391 бұйрығы (толықтырулар мен өзгерістерімен).

2.4 «Оқытудың кредиттік технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастырудың қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2011 жылғы 20 сәуірдегі № 152 бұйрығы (толықтырулар мен өзгерістерімен).

2.5 Университеттің Академиялық саясаты.

3. НЕГІЗГІ ҰҒЫМДАР, ТЕРМИНДЕР ЖӘНЕ АНЫҚТАМАЛАР

Плагиат – дереккөздерге сілтемелермен растаусыз немесе сілтемелер болған кезде, иемдену көлемі мен сипаты бүкіл жұмысты немесе оның негізгі бөлімдерінің бірінің дербестігіне күмән келтірген кезде мәтінді бұрмалау, пайдалануды жасырудың болжамды әрекеті ретінде көшіру, парафраз жасау және жұмысты кез-келген түрде қорытындылау. Плагиат келесі нысандарда жүргізілуі мүмкін:

- негізгі мәтіннің сөзбе-сөз жазылуы;
- басқа білім алушылардың жазылған жұмыстарын толықтай немесе жартылай ұсыну;
- ғаламтор желісінен алынған диссертация немесе басқа да жұмысты ұсыну;
- сәйкес келген мәтіннің мазмұнын өзгертпей, сөздерді және өрнектерді ауыстыру арқылы біреудің мәтінін таныстыру.

Парафраз – мағынаны өзгертусіз сөйлемдерді және пікірлерді синонимдік ауыстырумен бөтен мәтінді пайдалану.

Сәйкестігі – түпнұсқаға өзгеріс енгізбей, басқа авторлық мәтінді өзіне кірістіру.

Дәйексөз – авторды және алынған көздерді міндетті түрде көрсете отырып, бір адамның бұрын жарияланған туындысының мәтіндік үзінділерін екінші адамның жасауы.

Мәтіннің түпнұсқалылығы – бірегей элементтер санының (сөздердің, фразалардың) барлық элементтерге қатынасы.

«Антиплагиат» бағдарламасы – жарияланған дереккөздерден құжаттардың сәйкестігін тексеруге арналған ақпараттық жүйе.

Бұл құжатты «Халықаралық туризм және меймандостықк университеті» КЕАҚ рұқсатынсыз толық немесе ішінара көшіруге, көбейтуге және таратуға болмайды.

4. ЖАУАПКЕРШІЛІК ЖӘНЕ ӨКІЛЕТТІЛІК

4.1 Плагиатқа қарсы жүйені тек Университет білім алушылары мен профессор-оқытушылық құрамының және ғылыми қызметкерлерінің жұмысын тексеру үшін пайдалануға рұқсат етіледі.

4.2 Білім алушылардың жазбаша жұмыстарының талаптарға сәйкес болуын және тексеруге уақытылы ұсынылуына Мектеп директорлары жауапты болады.

4.3 Антиплагиат жүйесінің әкімшісі жазбаша жұмысты тексерудің дұрыстығы және белгіленген мерзімде тексеру нәтижелері туралы анықтама беру үшін жауапты болады.

5. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

5.1 Жазбаша жұмыстарды плагиатқа тексеру ережесі Университеттің білім беру және ғылыми қызметті реттейтін Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамалық, нормативтік актілеріне сәйкес әзірленді.

5.2 Плагиатты анықтау және алдын алу рәсімі міндетті түрде дипломдық жобаларға, магистрлік диссертацияларға, ғылыми мақалаларға, жобаларға, жарияланымдарға, монографияларға, оқулықтарға, оқу және оқу-әдістемелік құралдарға, эсселерге және т.б. профессор-оқытушылар мен білім алушылардың барлық жазбаша жұмыстарына қолданылады.

5.3 Осы Ереже мектептердің профессор-оқытушылық құрамының, ғылыми және басқа да құрылымдық бөлімдердің қызметкерлері мен білім алушылардың қолдануы үшін міндетті.

6. ТЕКСЕРУ ЖҮЙЕСІН ПАЙДАЛАНУ ТӘРТІБІ

6.1 Жазбаша жұмыстардың плагиат бар-жоғын тексеру үшін электронды нұсқалары doc, docx, (Microsoft Word) форматында электронды тасымалдағышта ұсынылады. Жазбаша жұмыстардың қағаз нұсқасын қабылдауға жол берілмейді.

6.2 Электрондық файлда толық аты-жөні, жұмыстың авторы және тексерілетін жұмыстың түрі көрсетілу қажет. Жұмыстың электронды түрдегі мәтіні бірдей және бұрмаланбаған болуы керек. Тақырып пен мәтіндер арасындағы айырмашылық анықталған жағдайда жұмысты «Антиплагиат» жүйесінде тексеруге жол берілмейді.

6.3 Монографиялар, оқу құралдары, ғылыми мақалалар мен дипломдық жобалардың және магистрлік диссертациялардың, электрондық нұсқасын тексеру үшін келесі элементтерді алып тастау қажет: бастапқы парақ, қосымшалар, графиктер, диаграммалар, кестелер, суреттер, карталар.

6.4 Бір жұмыстың плагиатын тексеру екі реттен артық жүргізілмейді.

6.5 Ұсынылған жұмыстарда сәйкессіздік бар-жоғын тексеру Антиплагиат жүйесі арқылы жүзеге асырылады.

6.6 Басқа ғылыми басылымдарда жарияланатын жұмыстар Академиялық және ғылыми істер жөніндегі вице-ректордың атына жазылған автордың жеке өтініші немесе қызметтік хат негізінде тексеріледі.

6.7 Антиплагиат жүйесінде жұмыстарды тексеруге ұсыну үшін мынадай мерзімдер белгіленеді:

– дипломдық жобалар, магистрлік диссертациялар – қорытынды аттестаттау басталғанға дейін 20 жұмыс күнінен кешіктірмей;

– оқу-әдістемелік басылымдар – 10 жұмыс күнінен кешіктірмей;

– ғылыми жұмыстар (мақалалар, монографиялар) – жарияланымдарды қабылдау мерзімі аяқталғанға дейін 10 күннен кешіктірмей;

Бұл құжатты «Халықаралық туризм және меймандостықк университеті» КЕАҚ рұқсатынсыз толық немесе ішінара көшіруге, көбейтуге және таратуға болмайды.

– конференция материалдары – жарияланымдарды қабылдау мерзімі аяқталғанға дейін 10 күннен кешіктірмей;

– жазбаша жұмыстар – жарияланымдарды қабылдау мерзімі аяқталғанға дейін 5 күннен кешіктірмей.

6.8 Антиплагиат жүйесімен тексеру үшін мынадай мерзімдер белгіленеді:

– дипломдық жобалар, магистрлік диссертациялар – жұмыс тексеруге тапсырылған күннен бастап 5 жұмыс күнінен аспауы тиіс;

– оқу-әдістемелік басылымдар – жұмыс тексеруге тапсырылған күннен бастап 5 жұмыс күнінен аспауы тиіс;

– ғылыми жұмыстар (мақалалар, монографиялар) – жұмыс тексеруге тапсырылған күннен бастап 3 жұмыс күнінен аспайды;

– конференция материалдары – жұмыс тексеруге тапсырылған күннен бастап 5 жұмыс күнінен аспайды;

– жазбаша жұмыстар – жұмыс тексеруге тапсырылған күннен бастап 5 жұмыс күнінен аспайды.

6.9 Егер жұмыс келесі критерийлерге сәйкес келсе, оң нәтижемен тексеруден өткен болып саналады:

– дипломдық жобалар – түпнұсқа мәтіннің 60% кем емес;

– магистрлік диссертациялар – түпнұсқа мәтіннің 75% кем емес;

– жазбаша жұмыстар (эссе, жоба және т.б.):

I курс түпнұсқа мәтіннің 40% кем емес;

II курс түпнұсқа мәтіннің 45% кем емес;

III курс түпнұсқа мәтіннің 50% кем емес;

IV курс түпнұсқа мәтіннің 55% кем емес.

– Университеттік және басқа Жоғары оқу орындарында өтетін білім алушылар арасындағы конкурстарға ұсынылатын ғылыми жұмыстар – түпнұсқа мәтіннің 55% кем емес;

– Республикалық, Халықаралық білім алушылар арасындағы ғылыми конкурстарына ұсынылатын ғылыми жұмыстар – түпнұсқа мәтіннің кемінде 60% құрауы тиіс;

– ғылыми басылымдарда жариялау үшін ұсынылатын ғылыми жұмыстар – түпнұсқа мәтіннің кемінде 75% құрауы тиіс;

– конференция материалдарында жариялау үшін ұсынылатын ғылыми жұмыстар – конференция ұйымдастырушылары айқындайтын шарттарға сәйкес, бірақ түпнұсқа мәтіннің 60% кем емес;

– мектептерге алдын ала сараптама жасау үшін ұсынылатын диссертациялар (авторефераттар) – түпнұсқа мәтіннің 75% кем болмауы тиіс;

– оқу-әдістемелік басылымдар – түпнұсқа мәтіннің 60% кем емес;

– монографиялар – түпнұсқа мәтіннің кемінде 70% құрауы тиіс.

6.10 Оқу және ғылыми жұмыстардағы плагиаты осы Ережемен белгіленген пайызынан (үлесінен) асатын жағдайда жұмысты қорғауға (жариялауға) теріс шешім қабылданады.

6.11 Антиплагиат жүйесін пайдалана отырып бірінші тексеруден өтпеген жұмыстардың авторлары белгіленген мерзімдерде оларды түзетуге және бір рет қайта тексеруге мүмкіндігі бар.

6.12 Автордың Антиплагиат жүйесінен жоғары пайыздық көрсеткіш алу үшін жасаған (әріптерді ауыстыру, көрінбейтін символдар мен т.б. пайдалану арқылы) сәйкессіздіктері анықталған жағдайда, жұмысы есептелмейді.

Бұл құжатты «Халықаралық туризм және меймандостықк университеті» КЕАҚ рұқсатынсыз толық немесе ішінара көшіруге, көбейтуге және таратуға болмайды.

6.13 Автор (профессор-оқытушылық құрамы мен білім алушылар) жұмысты тексеру бойынша теріс қорытындымен келіспеген жағдайда, Мектеп директоры жұмыста плагиаттың болуына сараптамалық тексеру үшін комиссия тағайындайды. Жұмысты қорғауға жіберу (жариялау, алдын ала сараптау) туралы түпкілікті шешім сарапшылардың қорытындысы негізінде мектеп мәжілісінде қабылданады.

6.14 Берілген анықтамаға сәйкес, дипломдық жобаларды, диссертацияларды қорғауға жіберу туралы соңғы шешім Мектеп мәжілісінде қабылданады.

6.15 Антиплагиат жүйесінде тексерілген дипломдық жобалар, магистрлік диссертациялар және білім алушылардың жазбаша жұмыстары Мектепте сақталады.

7. ӨЗГЕРІСТЕРДІ ЕНГІЗУ ТӘРТІБІ

7.1 Осы Ережеге өзгерістер мен толықтырулар Академиялық және ғылыми істер жөніндегі вице-ректордың ұсынысы негізінде Ғылыми кеңес мәжілісінің шешімімен енгізіледі.

7.2 Осы Ережеге енгізілген өзгерістер «Өзгерістерді тіркеу парағында» тіркелуі тиіс.

8. КЕЛІСУ, САҚТАУ ЖӘНЕ ТАРАТУ

8.1 Осы Ереже Университеттің Басқарма Төрағасы – Ректор бекіткен күннен бастап күшіне енеді.

8.2 Білім алушының жазбаша жұмыстары, дипломдық жобалары мен магистрлік диссертацияларының қағазға басып шығарылған нұсқасы және «Антиплагиат» жүйесіндегі тексерілгендігі туралы есебі Мектептерде сақталады және негізгі жұмыспен бірге Университеттің мұрағатына тапсырылады.

8.3 Осы Ереженің жұмыс данасын сақтау және қолданушыларға жіберу жауапкершілігі Сапаны қамтамасыз ету бөліміне жүктеледі.

8.4 Осы бекітілген Ереженің жұмыс данасы Мектептерге, ал бақылау данасы Сапаны қамтамасыз ету бөліміне сақтауға беріледі.

Бұл құжатты «Халықаралық туризм және меймандостықк университеті» КЕАҚ рұқсатынсыз толық немесе ішінара көшіруге, көбейтуге және таратуға болмайды.

9. ӨЗГЕРІСТЕРДІ ТІРКЕУ ПАРАҒЫ

№ р/с	Парақ нөмірлері			Енгізу үшін негіз	Қолы	Өзгерістерді енгізген адамның ФИО	Күні	Өзгеріс терді енгізу күні
	Ауыс тырыл ғаны	Жаңасы	Күші жойыл ған					

Бұл құжатты «Халықаралық туризм және меймандостықк университеті» КЕАҚ рұқсатынсыз толық немесе ішінара көшіруге, көбейтуге және таратуға болмайды.

10. ТАНЫСУ ПАРАҒЫ

№ р/с	Ф.И.О.		Қызметі	Күні	Қолы

Бұл құжатты «Халықаралық туризм және мейманжостыққ университеті» КЕАҚ рұқсатынсыз толық немесе ішінара көшіруге, көбейтуге және таратуға болмайды.